

DIGITALNO GRAĐANSTVO... I VAŠE DIJETE

Što svaki roditelj
treba znati i učiniti

Svi mi kod kuće, u školi i kroz naše svakodnevne aktivnosti učimo kako postati odgovorni građani, no danas je bitno da i mi i naša djeca postanemo i **digitalni građani.**

www.coe.int/education

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Što je to digitalni građanin?

Digitalni građanin je netko tko tehnologiju koristi sigurno, etično i odgovorno, štiteći svoja prava i informacije ali i prava i informacije svih ostalih prisutnih u digitalnom svijetu.

Vi kao roditelj trebate pomoći svojoj djeci da postanu digitalni građani.

U današnje vrijeme djeca svih uzrasta provode mnogo vremena „digitalno povezana“ kroz mobilne telefone, aplikacije, prijenosna i tablet računala, ali i kroz igračke i stvari u domaćinstvu. Objavljuju informacije i susreću ljude koje vjerojatno nikada neće vidjeti u živo.

Pružatelji usluga i oglašivači stalno prikupljaju podatke iz sadržaja koje djeca objavljuju kako bi im ciljano slali reklame, odredili redoslijed važnosti rezultata koje dobiju kroz pretraživače i lakše oblikovali buduće proizvode i alate tako da bolje odgovaraju ukusima tinejdžera.

Još je važnije to što informacije koje djeca daju u *online* okruženju stalno stvaraju „digitalne otiske“ koje je gotovo nemoguće obrisati. Jedan aspekt digitalnog građanstva tiče se izgradnje pozitivnih digitalnih otisaka i razumijevanja koje podatke dajemo.

Granica između digitalnog i izvanmrežnog (*offline*) svijeta sve brže nestaje. Djeca sada često koriste digitalne alate i prije nego što su naučila kako se s obitelji i prijateljima pozitivno i odgovorno odnositi licem u lice. Sa samo nekoliko klikova mogu se naći u velikim zajednicama gdje vjerojatno ne mogu vidjeti s kim komuniciraju ili kada njihove riječi ili postupci mogu biti rizični ili štetni iako im to nije bila namjera.

Obrazovanje o digitalnom građanstvu želi djeci pružiti priliku i dati smjernice za ovladavanje bitnim alatima koji će im pomoći digitalni svijet učiniti otvorenim, uključivim i kreativnim prostorom u kojem se ljudi međusobno poštuju i poštuju prava drugih. Ono se sastoji od **vrijednosti, stavova, vještina, znanja i kritičkog razumijevanja**, a to su elementi na temelju kojih se postaje pravedan, odgovoran građanin kojemu je stalo, bez obzira radi li se o digitalnom ili ne-digitalnom svijetu.

Što je digitalno građanstvo?

Digitalno građanstvo je kao okvir, i na neki način filter, koji nas vodi kroz korištenje digitalne tehnologije i ponašanje u *online* okruženju. Tu se radi o stvarima koje trebamo znati, o tome što trebamo učiniti i kakvi trebamo biti kako **bi kreativno i odgovorno** koristili Internet, mobilne telefone, aplikacije i ostale usluge povezane s internetom radi komuniciranja, istraživanja, rada, učenja i igre u *online* okruženju.

Digitalno građanstvo definira način na koji **pristupamo digitalnim tehnologijama** i podacima i koristimo ih te nam olakšava iskorištavanje prilika koje nam otvara digitalni svijet ali i izbjegavanje zamki. Pomaže nam izgraditi znanje koje nam je potrebno kako bismo sudjelovali u raznim vrstama zajednica (kao što su društvene mreže ili skupine za raspravu na mreži) i kritičko razumijevanje kako bismo odlučili u kojima od tih zajednica želimo sudjelovati. Ono nas oprema i vrijednostima i stavovima kako bi se pobrinuli da se može čuti glas svakoga.

Digitalna tehnologija stalno se razvija i kreće u nova područja naših života, kroz igračke, zabavu, zdravlje, stvari domaćinstva i više od toga. Ona **olakšava cjeloživotno učenje** ali ga čini i vrlo bitnim, jer moramo ostati pripravn i za prednosti tehnologije i za negativan utjecaj koji ona može imati na kvalitetu života i na ljude svuda u svijetu.

Prema Microsoftovom Digital Civility Indexu, roditelji su osobe od najvećeg povjerenja kad se radi o zaštiti sigurnosti pojedinaca i obitelji online.

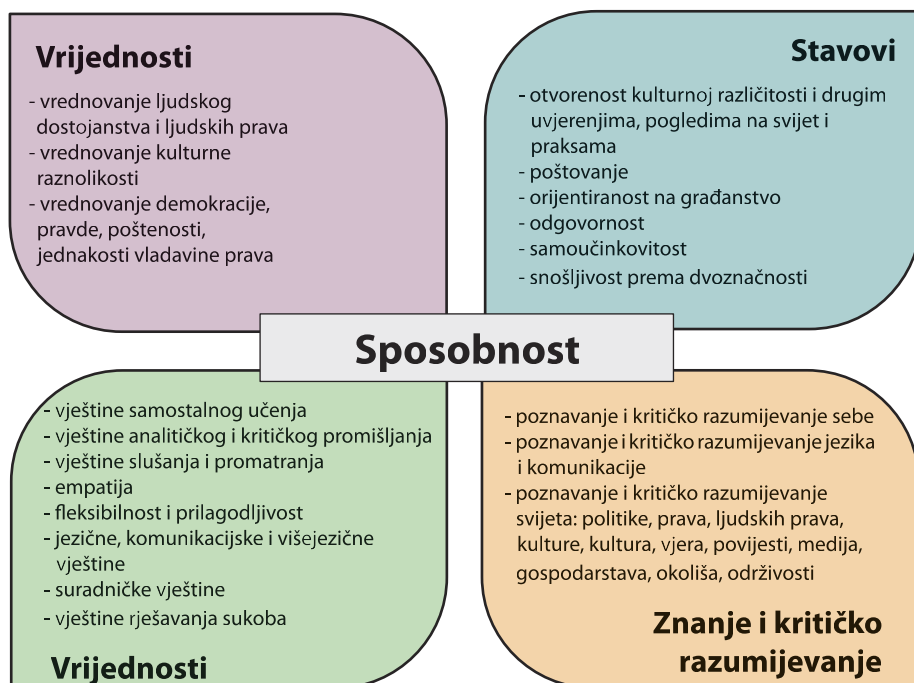
Djeca uče iz onoga što vi radite, a ne iz onoga što im vi kažete da trebaju raditi. Pokažite im kako biti odgovoran i pun poštovanja prema drugima.

Kao roditelj odakle trebam početi?

Digitalno građanstvo počinje kod kuće, od najranijeg djetinjstva. U prvim godinama života, djeca stalno gledaju kako njihovi roditelji, starija braća i sestre i obiteljski prijatelji komuniciraju i međusobno se odnose, i preslikavaju ono što vide. Na taj način svoju djecu učite osnovnim vrijednostima građanstva kao što su poštenost, jednakost i prava te stavovima kao što su poštovanje, otvorenost prema drugima te želja da se čine vrijedne stvari.

Dok izoštavaju svoje vještine slušanja i promatranja, obje vrlo bitne za digitalno građanstvo, djeca će početi primjećivati kako se ljudi oko njih osjećaju i učiti pokazivati empatiju za druge. U tom trenutku trebaju mnogo prilika za vježbanje suradnje, rješavanje jednostavnih problema i prilagodbu novim situacijama. Obiteljske igre s kartama i društvene igre sjajan su zabavan način za razvitak tih i drugih vještina.

Vrijednosti, stavovi i vještine, zajedno s posebnim vrstama znanja i razumijevanja koje će djeca uz put pokupiti, zovu se **spособnosti**. One su cigle na kojima se gradi digitalno građanstvo.

Razmislite kako možete pomoći djeci razviti 20 dolje navedenih sposobnosti; više o njima može te naučiti od Vijeća Europe na www.coe.int/competences

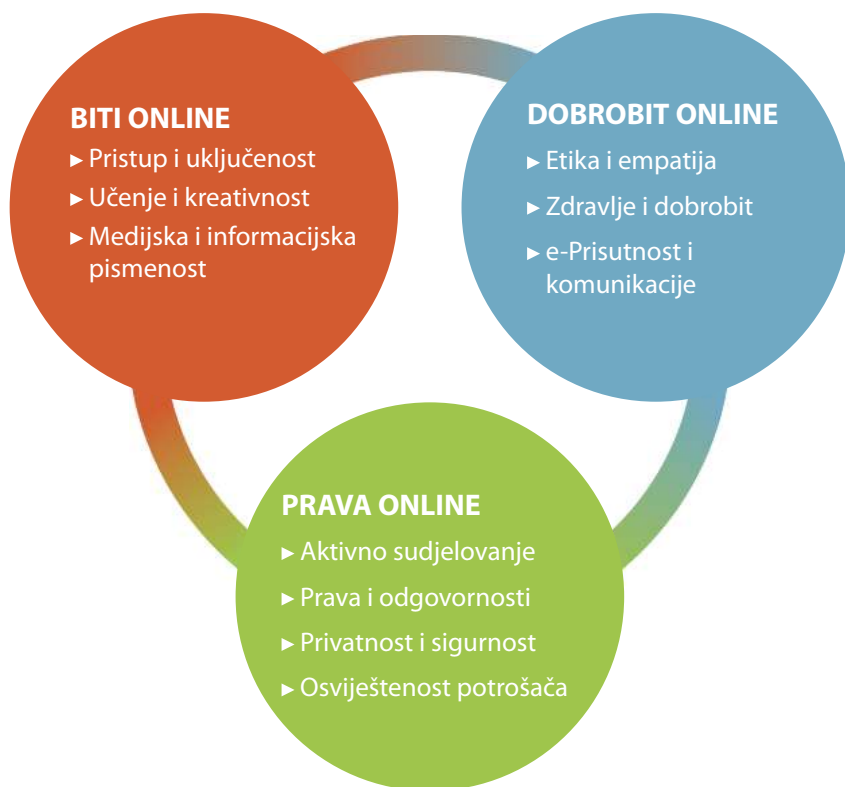
Zašto je digitalno građanstvo tako važno za moju djecu?

Pomažući svojoj djeci da razviju te sposobnosti, postavit ćete ih na put prema tome da postanu odgovorni građani ne samo u školi ili u igri, nego i u digitalnom svijetu. Vaša će djeca imati mjerila koja će im pomoći biti sposobna učiti i rasti iz mnogo prilika koje nudi digitalni svijet, zato što će biti:

- ▶ selektivnija u odnosu na to s kim se susreću i na vrste aktivnosti koje rade u *online* okruženju;
- ▶ otpornija prema šteti do koje bi moglo doći od stvari koje vide i čuju u *online* okruženju, jer će imati postavljene svoje osobne filtre – svoje sposobnosti građanstva;
- ▶ prilagodljivija novim situacijama, jer su otvorena prema drugačijim gledištima, kulturama i praksama.

Deset domena Digitalnog građanstva

Razlike i posebne potrebe postoje u svakom svijetu, ovisno o regiji, i području te regije. To je tako i u digitalnom svijetu, u kojem određeni sadržaj kojem pristupamo i stvari koje radimo zahtijevaju veće usmjerenje na određene sposobnosti, a ne na neke druge. Kako bi olakšalo vama kao roditelju jasnije razumijevanje potreba vaše djece i sposobnosti koje trebaju razviti, Vijeće Europe podijelilo je digitalne aktivnosti u tri široke skupine koje pokrivaju deset područja ili domena.

Jeste li znali ...

...da digitalna tehnologija vašoj djeci otvara vrijedne prilike za učenje. I obitelji i škole igraju važnu ulogu u njihovom obrazovanju o digitalnom građanstvu.

Osigurajte pristup i uključenost

► Uključite se i sudjelujte!

- Istražite digitalni svijet sa svojom djecom, pomozite im odabrati internetske stranice i alate prikladne njihovom uzrastu i interesima i razgovarajte s njima kad god možete o tome što rade u *online* okruženju.
- Postavite nekoliko osnovnih pravila uz koja će vaša djeca ostati na pravom putu i koja će vam olakšati saznati što smjeraju, čak i iz daljine.
- Razgovarajte s njima o pojmu jednakosti i načinima kako digitalni svijet možemo otvoriti svakome, bez obzira na invaliditet, rod, rasu, kulturu....
- Ohrabrite ih da dođu k vama uvijek kad se osjećaju neugodno ili isključeno u *online* okruženju.

► Ideje za nastavnike

- Digitalno građanstvo uključite u svakodnevne razredne aktivnosti. Za razvoj sposobnosti digitalnog građanstva nije potrebno biti opremljen digitalnom tehnologijom!
- Pružite djeci primjere zašto i kako mogu braniti svoja prava i prava drugih osoba na pristup tehnologiji i pravo ne biti izostavljen iz aktivnosti.
- Učite djecu kako upravljati svojim učenjem i kako biti kreativan s digitalnom tehnologijom

Internet nudi veliki raspon alata i platformi koje učenje bilo gdje i bilo kada čine moćnom stvarnošću.

4 elementa izgradnje učenja bilo gdje – bilo kada:

Moći učiti neovisno.	Biti osoba koja razmišlja ali i osoba koja radi.
Vjerovati u vlastite vrijednosti.	Smisleno se odnositi s drugima.

Jeste li znali...

... da su učenje i kreativnost blisko povezani, i da je „učenje bilo gdje - bilo kada“ jedan od ključeva uspjeha u informacijskom društvu.

Promičite učenje i kreativnost

► Uključite se i sudjelujte!

- Igrajte igre sa svojom djecom kako biste im pomogli učiti kroz istraživanje i igru.
- Radite zabavne stvari i odlazite na zabavna mjesta s njima kako biste potaknuli njihovu maštu.
- Iskoristite najviše što možete svaku priliku za poticanje njihove kreativnosti; dokazano je da je kreativnost u djetinjstvu tri puta važniji čimbenik za dugoročna kreativna postignuća od kvocijenta inteligencije.
- Organizirajte aktivnosti koje se temelje na suradnji s obitelji i prijateljima kako bi svojoj djeci pomogli shvatiti vrijednosti pravde i jednakosti, te poštovanja drugih ljudi i njihovih ideja.

► Ideje za nastavnike

- Uključite neke aktivnosti šifriranja u razredu, to će poboljšati njihovo razumijevanje mogućnosti i granica tehnologije.
- Koristite tehnologiju u razredu na načine koji će učenje učiniti pozitivnim iskustvom svoj djeci.
- Organizirajte razredne aktivnosti koje će poticati suradnju i djeci dopustiti vježbanje „živućih“ demokratskih vrijednosti.
- Potičite kreativnost i razgovarajte o vlasništvu kreativnih radova i pitanjima autorskih prava.

Internet nudi pristup vrijednim prilikama za učenje te resurse koji pomažu vašoj djeci da postanu digitalni građani.

Omogućite djeci vježbanje obrade, analize i vrednovanja informacija.

Jeste li znali...

... da je medijska i informacijska pismenost bitan stup digitalnog građanstva.

Pomozite razviti vještine pismenosti svoje djece

► Uključite se i sudjelujte!

- Pretražujte mrežu sa svojom djecom i pokažite im načine na koje možete razlikovati istinite od lažnih, stvarne od izmišljenih informacija.
- Potaknite svoju djecu da koriste pretraživače za pronalaženju informacija o temi koju ste zajedno odabrali. Usporedite rezultate i nađite načine kako pronaći vjerodostojne izvore u *online* okruženju.
- Objasnite svojoj djeci da bilo tko može napisati bilo što na internetu. Pomozite im pronaći primjere koji pokazuju kako su informacije i poruke oblikovane tako da utječu na naš način razmišljanja.

► Ideje za nastavnike

- Uvedite razredne aktivnosti koje djecu navode na analiziranje, procjenjivanje i stvaranje informacija od rane dobi.
- Pokažite kao se lako neki sadržaj može postaviti na mrežu, i zašto je toliko važno da svi dodatno provjerimo informacije.
- Pokažite im najbolje načine za korištenje pretraživača za istraživanje i kako analizirati, usporediti i vrednovati rezultate.

Kao što djecu učimo kako ploviti kroz rizike u svom domu, malom ili velikom gradu, tako isto trebaju učiti kako sigurno ploviti u online okruženju, radi njihove dobrobiti i dobrobiti osoba oko njih.

Pokažite djeci kako pronaći smislene odgovore, provoditi istraživanje koje se temelji na dokazima i sudjelovati u raspravama.

Pismenost je sposobnost smislenog korištenja medijskih i informacijskih kanala.

Jeste li znali...

...da djeca i tinejdžeri diljem Europe traže od svojih roditelja i nastavnika više obrazovanja o tome kako biti etičan i empatičan u digitalnom svijetu

Etika i empatija važni su u životu vašeg djeteta

► Uključite se i sudjelujte!

- Empatični ljudi obično imaju dobro razvijene vještine slušanja i promatranja; igrajte igre sa svojom djecom kako biste izoštrili te njihove vještine.
- Podsjetite ih da se, bez obzira jesu li u *online* okruženju ili izvan mreže, trebaju pridržavati etičkih vrijednosti i stavova koje su naučili od vas.
- Koristite nove priče ili *online* informacije kako biste otvorili raspravu sa svojom djecom o empatiji.
- Isticanjem kako je svaka osoba jedinstvena i kako svi ne razmišljaju i ne osjećaju jednako kao mi, pomoći ćete svojoj djeci prihvatiti sebe i druge i činjenicu da višestruka gledišta mogu bez problema postojati jedno uz drugo

► Ideje za nastavnike

- Govorite o etici u razredu. Neka djeca izrađuju plakate koji prikazuju etička pravila koja treba slijediti u *online* okruženju i izvan mreže.
- Organizirajte aktivnosti igranja uloga kako bi naveli djecu na razmišljanje o njihovim osjećajima te na promatranje i zamišljanje osjećaja drugih.
- Organizirajte razredne rasprave koje naglašavaju kako se gledišta učenika često razlikuju; to će im pomoći naučiti vrednovati raznolikost.
- Razgovarajte o vršnjačkom nasilju ili govoru mržnje koji su se dogodili u razredu i navedite djecu na promišljanje o tome kako mogu poboljšati empatiju.

Učite svoju djecu otvorenosti prema kulturnoj različitosti i drugim pogledima na svijet, uvjerenjima i

Ugradite etiku i empatiju u nastavni plan.

Priručnik Obrazovanje o digitalnom građanstvu pun je ideja i primjera dobre prakse za nastavnike i obitelji.

Jeste li znali...

... da današnje pretjerivanje s informacijama i količinom vremena koje se provodi u *online* okruženju može utjecati na zdravlje i dobrobit djece.

Čuvajte zdravlje i dobrobit vaše djece

► Uključite se i sudjelujte!

- Stvorite obiteljsko okruženje u kojem se vaša djeca osjećaju sigurna i voljena.
- Povremeno svojoj djeci ostavljajte rukom pisane poruke, to jača emotivne veze i poboljšava jezične vještine.
- Zapamtite da samopoštovanje izgrađuje povjerenje i sposobnost djece.
- Igranje društvene igre s djecom potiče njihovu dobrobit jer uče kako ravnopravno pregovarati o društvenim pravilima s odraslima kojima je stalo.

► Ideje za nastavnike

- Osigurajte zdravu ravnotežu između aktivnosti vaše djece u *online* okruženju i izvan mreže.
- Provodite razredne aktivnosti koje učenicima omogućuju slušanje, promatranje, suosjećanje i surađivanje; to će im pomoći razumjeti i provoditi pravdu, poštenost i otvorenost prema različitosti.
- Potaknite rasprave između učenika o vremenu koje provode u *online* okruženju i što to znači za njihovo zdravlje i dobrobit.

“Zdravlje je najveće bogatstvo”.

Virgilije

Učite djecu kako:

- *slušati*
- *promatrati*
- *suosjećati*
- *surađivati*

Jeste li znali...

... da održavanje zdrave e-prisutnosti i komuniciranje s poštovanjem i odgovornošću predstavlja okosnicu digitalnog građanstva.

Promičite prisutnost i komunikacije u online okruženju ispunjene poštovanjem

► Uključite se i sudjelujte!

- Razgovarajte sa svojom djecom o alatima koje koriste za komuniciranje u *online* okruženju, i kako bi ih mogli koristiti etičnije i odgovornije.
- Sa svojom djecom pretražite njihovo ime na mreži. Razgovarajte o rezultatima, o tome kako mogu svoj digitalni identitet i ugled učiniti pozitivnijim?
- Razgovarajte o tome kako svaka od naših radnji u *online* okruženju ostavlja digitalni otisak koji oblikuje naš identitet na mreži; prije objavljivanja bilo čega u *online* okruženju trebaju se zapitati bi li tu istu stvar pokazali u situaciji kad se s nekim nađu licem u lice.
- Podsjetite ih da kontroliraju i štite svoju prisutnost u *online* okruženju redovnim ažuriranjem postavki privatnosti na platformama koje koriste.

► Ideje za nastavnike

- Pronađite načine kako djeci pomoći povećati kvalitetu njihove prisutnosti u *online* okruženju. Jedan je način navesti učenike da tiskaju i objese na zid u razredu svoj *online* profil na mjesto gdje ga svatko može vidjeti, kao što bi to učinili i u *online* okruženju.
- Izradite vodič mrežne etikete sa svojim učenicima koji sadrži osnovna pravila ponašanja u *online* okruženju .
- Pogledajte sigurnosne postavke najpopularnijih platformi u vašoj zemlji i razgovarajte o načinima na koji se ti računi mogu učiniti sigurnijima.
- Preuzmite s interneta neke dobro poznate financijske prijevarne poruke elektronske pošte (*phishing*) i navedite djecu da uoče načine na koje mogu prepoznati i izbjeći takve laži i prevare.

O snažite svoju djecu da na pozitivan način izgrade i održavaju svoj ugled i međusobne odnose u online okruženju.

Korištenje tehničkih alata koje djeca najviše vole u razredu povećava motivaciju i može razred otvoriti prema svijetu.

Aktivno sudjelovanje; Prava i odgovornosti

Jeste li znali...

... da su poštovanje digitalnih prava i odgovornosti bitni elementi aktivnog građanstva u online okruženju.

Osigurajte aktivno i odgovorno sudjelovanje

► Uključite se i sudjelujte!

- Vodite otvorene rasprave sa svojom djecom o temama od društvenog interesa; to će im omogućiti vježbanje izražavanja njihovih mišljenja i uzimanje u obzir mišljenja drugih.
- Preuzmite s interneta „Uvjete korištenja“ nekih *online* platformi koje im se najviše sviđaju i vidite mogu li uočiti prava i odgovornosti korisnika koja su zajednička svima.
- Ako osjećaju da njihova prava nisu poštovana, pokažite im 3 jednostavna koraka koja trebaju poduzeti: zanemariti uvredljiv sadržaj, blokirati pošiljatelja i o tom incidentu obavijestiti pružatelja usluga platforme.
- Ohrabrite svoju djecu da sudjeluju u lokalnim zajednicama mladih; međusobno odnos licem u lice važan je za njihovu dobrobit.

Naučite svoju djecu da brane svoja prava i odgovornosti istovremeno poštujući prava drugih.

► Ideje za nastavnike

- Organizirajte aktivnosti koje vašim učenicima omogućuju aktivno sudjelovanje u skupinama izvan razreda; tečajevi ili skupne poduke u *online* okruženju dobri su primjeri.
- Zatražite od učenika da istraže načine na koje se zloraba platformi u *online* okruženju može kositi s njihovim pravom na aktivno sudjelovanje u određenim aktivnostima.
- Organizirajte razredne rasprave o demokraciji i slobodi izražavanja, i istaknite zašto je toliko važno poštovati mišljenje i gledišta svakoga.
- Radite s učenicima kako biste stvorili “Odgovornu / prihvatljivu politiku korištenja”
- kao smjernicu za korištenje tehnologije u razredu i u školi.

Pojmovi „pravedan“ i „pošten“ trebaju biti u središtu svakog pravila, svake prilike, svake rasprave.

“Najistinskiji test demokracije je u sposobnosti svakoga da djeluje kako želi sve dok ne povrjedi život ili imovinu nekoga drugoga.”

Mahatma Gandhi

Jeste li znali...

... da način na koji korisnici upravljaju svojom privatnošću, podacima i sigurnošću utječe na prava i slobodu izražavanja svih u online okruženju.

Budite svjesni privatnosti i sigurnosti!

► Uključite se i sudjelujte!

- Ugradite filtre, protupožarne zidove i protuvirusnu programsku podršku na sprave vaše djece i pokažite im kako redovito čistiti svoju povijest navigacije, kao bi smanjili praćenje i ograničili ciljane oglase.
- Pokažite im koji su dijelovi njihovih podataka privatni, a koje dijelove se može sigurno dijeliti i s kim.
- Provjerite „Uglavke i uvjete“ i „Politiku privatnosti“ platformi koje koriste; to će im pomoći donijeti informirane odluke o suglasnosti za kolačiće ili davanje podataka u *online* okruženju.
- Ohrabrite svoju djecu da koriste pseudonime kad je god moguće kako bi zaštitili svoj identitet.
- Informirajte se o tome koje podatke prikupljaju igračke i sprave u domaćinstvu povezane s internetom i gdje se pohranjuju ti podaci.

► Ideje za nastavnike

- Organizirajte zabavne aktivnosti kroz koje djeca uče kako izraditi snažnu lozinku i upravljati njome.
- Provodite razredne aktivnosti koje im pomažu razumjeti koje informacije su privatne, što se može dijeliti s bilo kime a što se ne smije dijeliti.
- Razgovarajte o neželjenim porukama (*spams*), lažnim financijskim porukama (*phishing*), virusima, zlonamjernim kodovima (*malware*) i *botovima*, i kako se svi trebamo zaštititi korištenjem odgovarajućih zaštitnih alata.
- Pozovite učenike da provedu istraživanje svog imena na mreži i da podijele rezultate s kolegom iz razreda; ima li načina da se ukloni neki podatak ako ne žele da ga svi vide?

Privatnost, sigurnost i samozaštita u online okruženju treba podučavati u svim predmetima, kroz aktivnosti igre primjerene dječjoj dobi.

“Privatnost nije opcija, i ne bi trebala biti cijena koju prihvaćamo samo da bismo došli na Internet“.

Gary Kovacs

Naučite svoju djecu da dva puta razmisle prije nego kliknu, jer je vrlo lako odati podatke koji se mogu iskoristiti za njihovo profiliranje (za ciljane reklame, sadržaj itd.)

Jeste li znali...

... da obrazovanje potrošača pomaže doprinijeti održivom gospodarstvu te poboljšava zdravlje, dobrobit i sigurnost.

Stvorite osviještenost potrošača

► Uključite se i sudjelujte!

- Pobrinite se da vaša djeca razumiju kako se ista prava i odgovornosti potrošača primjenjuju i izvan mreže i na mreži.
- U naše doba kreditnih kartica i konzumerizma u *online* okruženju, djecu treba podsjećati na istinsku vrijednost novca.
- Pomozite svojoj djeci da provjere na kakvom je glasu internetska stranica koju koriste i da budu sumnjičavi prema svemu u *online* okruženju što izgleda predobro da bi bilo istinito.
- Posjetite neke komercijalne internetske stranice sa svojom djecom i pokažite im kako provoditi sigurne transakcije; pročitajte i razgovarajte o potrošačkim uglavcima i uvjetima. Je li ih lako razumjeti? Jesu li prikladni? Što nedostaje?

Oснаžite svoju djecu da brane svoja potrošačka prava i poštuju svoje

► Ideje za nastavnike

- Uključite razredne aktivnosti koje promiču poduzetništvo u *online* okruženju i potiču djecu na zajednički rad na ostvarivanju zajedničkog cilja, npr. stvaranje maštovite internetske stranice e-trgovine.
- Organizirajte djecu u skupine za izradu sigurnosnih smjernica za roditelje o kupovini u *online* okruženju. Ne zaboravite objasniti kako izbjeći obmanjujuće informacije i prijevaru.
- U razredu razgovarajte o održivom konzumerizmu, i kako potrošači mogu braniti svoja prava i poštovati svoje odgovornosti i na mreži i izvan mreže

Potrošačka osviještenost uključuje poduzetništvo u online okruženju – Internet otvara poduzetničke prilike svima.

Od temeljne je važnosti da svi pojedinci razumiju svoja prava kojimaju kao potrošači proizvoda i usluga.

Kako mogu podržati svoju djecu u izgradnji njihovih sposobnosti digitalnog građanstva?

S digitalnom tehnologijom nije uvijek lako znati što tvoja djeca smjeraju i mogu li se njihove sposobnosti digitalnog građanstva nositi s izazovom. Nije lako ni vašoj djeci. Digitalna tehnologija je pomalo kao ledenjak, s mnogo struja ispod površine (na primjer, nova kretanja, nove tehnologije) koje ih mogu brzo izvući iz njihove dubine.

Ova 3 popisa za provjeru mogu vam pomoći uočiti područja u kojima bi im mogla biti potrebna dodatna pomoć. To bi moglo poslužiti i kao poticaj za razgovor o njihovim digitalnim aktivnostima.

Pristup

- Znete li koje vrste aktivnosti rade vaša djeca u *online* okruženju?
- Provodi li vaša obitelj neko vrijeme bez tehnologije, gasite li tehnologiju za vrijeme objeda ili navečer nakon određenog sata?
- Pokazuju li vaša djeca zdravu ravnotežu između aktivnosti licem u lice, fizičkih i aktivnosti u *online* okruženju?
- Pretražujete li mrežu s vašom djecom, i razgovarate li s njima kao koristiti Internet odgovorno i etično?
- Razgovaraju li vaša djeca s vama o stvarima koje ih brinu u *online* okruženju ili o neugodnom sadržaju koji su vidjela?

Sudjelovanje

- Koliko prijatelja vaše djece poznajete na mreži i izvan mreže?
- Znete li u koliko su skupina u *online* okruženju i koji interesi okupljaju te skupine?
- Stvaraju li i dijele svoj sadržaj ili provode više vremena komunicirajući s prijateljima, igrajući se u *online* okruženju ili gledajući video sadržaje?
- Jesu li dobri slušači i promatrači, sposobni razumjeti gledište druge osobe?
- Zanima li ih razgovarati o tome što vjeruju da je pogrešno u digitalnom svijetu i o tome na koji bi način mogli poboljšati stvari?

Cjeloživotni učenici

- Koji postotak vremena vaša djeca provode u *online* okruženju radeći na projektima, domaćoj zadaći ili istražujući nove stvari (na primjer, posjećujući virtualni muzej)?
- Jesu li sposobna djelotvorno koristiti pretraživače i usporediti dobivene rezultate?
- Koji su im najdraži izvori informacija i imaju li kanale koji objavljuju vijesti koji im se sviđaju više od drugih?
- Jesu li sposobna prosuditi koje su informacije u *online* okruženju pouzdane a koje su lažne ili izmišljene?
- Koriste li digitalnu tehnologiju u školi, i koje stvari s njom rade?

Vijeće Europe izradilo je ovaj vodič kako bi vam pomoglo:

- ▶ bolje razumjeti digitalno građanstvo i kako ono oblikuje ponašanje u online okruženju
- ▶ razgovarati o digitalnom građanstvu s vašom djecom
- ▶ poduzeti korake koji će vašoj djeci pomoći savladati sposobnosti na kojima je izgrađeno digitalno građanstvo
- ▶ ohrabriti školu koju pohađaju vaša djeca da odigra svoju ulogu u obrazovanju sposobnih mladih digitalnih građana

Ostale publikacije Vijeća Europe o Obrazovanju za digitalno građanstvo (<https://book.coe.int/eur/en>):

- ▶ Obrazovni priručnik za digitalno građanstvo (*Digital Citizenship Education Handbook 2019*)
- ▶ Obrazovanje o digitalnom građanstvu - Svezak 1: Pregled i nove perspektive (*Digital citizenship education - Volume 1: Overview and new perspectives 2017*)
- ▶ Obrazovanje o digitalnom građanstvu - Svezak 2: Izvješće o savjetovanju s višestrukim dionicima (*Digital citizenship education - Volume 2: Multi-stakeholder consultation report 2017*)
- ▶ Vršnjačko nasilje: perspektive, praksa i uvidi (*Bullying: perspectives, practice and insights 2017*)
- ▶ Roditeljstvo u digitalnom dobu - Smjernice za roditelje za zaštitu djece u online okruženju od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (*Parenting in the digital age - Parental guidance for the online protection of children from sexual exploitation and sexual abuse 2017*)
- ▶ Priručnik o internetskoj pismenosti (*Internet Literacy Handbook 2017*)

Daljnje informacije dostupne su na <https://www.coe.int/dce>

HRV

www.coe.int

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Ima 47 država članica od kojih su 28 članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE